

Apply Human Rights

Introduktion till mänskliga rättigheter

De mänskliga rättigheterna är en del av folkrätten och övrig internationell rätt, och preciseras i olika internationella överenskommelser. De anses vara universella, vilket innebär att de gäller över hela världen, oavsett land, kultur eller andra omständigheter. De gäller för var och en, oavsett etnisk tillhörighet, hudfärg, kön, språk, religion, sexuell läggning, politisk uppfattning eller social ställning. De mänskliga rättigheterna slår också fast alla människor är födda fria, är lika i värde och har samma rättigheter.

De mänskliga rättigheterna preciseras i olika internationella överenskommelser. Bland dessa överenskommelser kan man skilja mellan konventioner och protokoll, som blir bindande i o. m. att staterna uttryckligen förklarar sig bundna av dem, och förklaringar och deklamationer som utgör politiska förpliktelser.

Förenta Nationernas generalförsamling antog och kungjorde den 10 december 1948 en allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna. Denna utformas som ”en gemensam riktlinje för alla folk och nationer” och redogör för grundläggande medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter som alla människor bör åtnjuta, respektera och skydda. Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna tillsammans med den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter och internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter samt dess två fakultativa protokoll utgör den så kallade International Bill of Human Rights.

En rad internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter och andra normer som antagits sedan 1945 har tilldelats juridisk betydelse och utvecklat grunden av internationella mänskliga rättigheter. De överenskommelser som antagits på regional nivå avspeglar de särskilda mänskliga rättigheterna i en region och har speciella skyddsmekanismer. De flesta stater har införlivat mänskliga rättigheter i sina grundlagar.

Medan internationella fördrag och sedvanerätt utgör grunden av den internationella folkrätten bidrar andra instrument, såsom deklamationer, riktlinjer och principer som antagits på internationell nivå till dess förståelse, genomförande och utveckling. Respekt för mänskliga rättigheter kräver från rättsstater införande av lagens regel på nationell och internationell nivå.

Genom ratificering av internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter åtar sig staterna skyldigheter att respektera, skydda och uppfylla de mänskliga rättigheterna.

Skyldigheten *att respektera* dessa rättigheter innebär att staterna måste avstå från att störa eller inskränka åtnjutande av mänskliga rättigheter. Skyldigheten *att skydda* kräver från stater att skydda mänskliga rättigheter av individer och grupper. Skyldigheten *att uppfylla* innebär att staterna måste vidta positiva åtgärder för att underlätta åtnjutande av grundläggande mänskliga rättigheter.

Det långsiktiga målet av alla stater är att säkerställa full respekt för de mänskliga rättigheterna i hela världen. Detta innebär att mänskliga rättigheter inte får kränkas. Alla nationella rättssystem måste anpassa sig till internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Stater som anslutit sig till dessa konventioner skall följa bestämmelser om mänskliga rättigheter både på internationell och nationell nivå. Det är också viktigt att öka kunskapen och medvetenhet om de mänskliga rättigheterna.

På vår hemsida finns de grundläggande internationella normer angående mänskliga rättigheter under kategorin ”**Internationella överenskommelser**”. De flesta stater har inkorporerat de mänskliga rättigheterna i nationella lagstiftningar. På vår hemsida omfattas även regionala överenskommelser om mänskliga rättigheter och de publiceras under ett specifikt geografiskt område såsom Afrika, Amerika, Asien, Mellanöstern, Europa och Oceanien.

Kategorin ”**Speciella ämnen**” innehåller internationella normer om rätten till liv, skydd mot tortyr, rätten till frihet och personlig säkerhet, tillgång till rättsvisa, rätten till privatliv, yttrandefrihet och föreningsfrihet.

Vi ger hänvisning till de viktigaste databaser med fall om kränkningar av mänskliga rättigheter under kategorin ”**Rättspraxis**”. Rättspraxis innehåller domstolarnas beslut i enskilda fall, domstolarnas tolkning av stadgar, konstitutionella bestämmelser, administrativa bestämmelser samt lagar.

Kategorin ”**Utlåtanden**” består av framstående fall från internationella och nationella advokater samt juridiska experter. Dessa formella skriftliga yttranden innehåller experternas övertygelse om vad lagen om mänskliga rättigheter är, hur domstolarna skulle tolka den samt hur den gäller för särskilda omständigheter.

”**Tolkning av internationella regler av FN och andra**” är en annan kategori under vilken vi har lagt upp tolkningen av bestämmelser om mänskliga rättigheter, sammanställningen av allmänna synpunkter och rekommendationer som antagits av FN:s kommitté om mänskliga rättigheter.

Eftersom att ha tillgång till rättslig prövning av kränkningar av mänskliga rättigheter är mycket viktigt innehåller kategorin ”**Klagomålsförfarande**” en översikt över dessa procedurer enligt olika FN:s kommittéer och domstolarna. Individer som hävdar att deras rättigheter har kränkts och som har uttömt alla tillgängliga nationella rättsmedel kan lämna en skriftlig ansökan till FN:s kommittéer och internationella domstolen för närmare övervägande.

Vi har lagt upp listan över publikationer, böcker gällande på området av mänskliga rättigheter under kategorin ”**Litteratur**”.

Skulle ni behöva komma i kontakt med de personer eller organisationer som särskilt arbetar för skydd och främjande av mänskliga rättigheter och få deras syn på ett visst problem har vi kategorin ”**Kontaktpersoner/organisationer**” till ert förfogande.